

Velkommen til Nørrebrojergskolen

MH-klyngen

Indholdsfortegnelse	side
Indledning	2
Formålet med MH skriftet	3
Den fælles ide	3
På tværs af klassernes rammer	4
De personalemæssige rammer omkring eleverne	5
Struktur og indretning	5
Fagenes fælles grundlag	6
Basal kommunikation	6
Sansetræning	7
Snoezelrummene	8
Grundlæggende motorisk udvikling	9
Svømning	9
KKK (Kropsbevidsthed, Kontakt og Kommunikation)	10
Den kognitive udvikling	10
Den sociale, følelsesmæssige udvikling	10
Fælles samarbejdspartnere	11
Alternativ og støttet kommunikation	12
Fysio- og ergoterapi	13
Sansorik	14
Pædagogisk massage	15
Psykologens arbejde	15

MH skrift version 1.

Indledning

På Nørrebjergskolen ser vi det som vores opgave at møde eleverne med positive forventninger i et trykt skolemiljø og med accept af forskellighed.

Skolens vigtigste opgave er at støtte den enkelte elevs læring, således at barnet opnår størst mulig grad af selvstændighed og handlefrihed i det fremtidige liv. Vi lægger vægt på elevens trivsel i et miljø, hvor der er skabt helhed omkring elevens daglige kontakt med de forskellige faggrupper og hvor der lægges vægt på et tæt skole/hjem-samarbejde.

Vi forsøger derfor at skabe en hverdag:

- fyldt med lærerige aktiviteter.
- hvor hvert enkelt barn møder udfordringer med udgangspunkt i egne forudsætninger og evner.
- hvor barnet oplever, at han/hun kan noget og på den måde får tro på egne evner.

- hvor barnet oplever glæden ved at lære, ved at være i en aktivitet og ved at være i et fællesskab med andre.

Formålet med MH skriftet

Målet med dette materiale er at beskrive og synliggøre helhedstilbuddet (undervisning og fritid) til elever med multiple handicaps på Nørrebjergskolen. Materialet skal give mulighed for, at alle relevante personer – forældre og fagpersoner, også eksterne interessenter – kender formen og indholdet af tilbuddet til de elever, der har behov for det særlige tilbud, som skolen kan tilbyde i MH klasserne.

Dette skrift tager udgangspunkt i de daglige erfaringer fra samværet med børnene med multiple funktionsnedsættelser herefter forkortet til MH-elever.

Børnenes dag indeholder træning og aktiviteter inden for -

- kommunikation og sprog
- sociale funktioner og kontakt til andre
- selvhjælps- og omsorgsfunktioner
- særlig sansning – brug af alle sanser
- motorik, herunder svømning
- kognitive funktioner og relevante læringsområder, opmærksomhed, hukommelse, omverdensbevidsthed

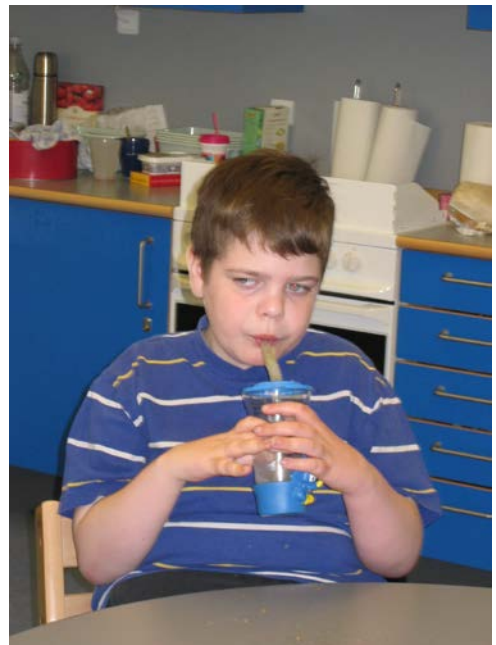
Dagligdagen tager afsæt i både individuelle, gruppe- og fælles aktiviteter.

For hver elev udarbejdes en beskrivelse af, hvordan børnenes – og elevens hverdag i MH-klyngen forløber (aktiviteter, undervisning, træning, fritid).

MH skriftet er udarbejdet af et tværfagligt team bestående af lærere, pædagoger, terapeuter og ledelsen.

Den fælles ide

Inden for klassernes rammer:

Nørrebjergskolens særlige funktionsklasser for elever med multiple funktionsnedsættelser (i daglig tale kaldet MH klasser) er placeret i en særlig indrettet klynge, hvor alle faciliteter tager udgangspunkt i en handicapvenlig indretning, samt hensyntagen til de voksnes arbejdsmiljø.

Medarbejderne, der er tilknyttet klasserne, har oparbejdet stor viden, erfaring og mange kompetencer i arbejdet med elevgruppen. Men der er desuden skabt en tværfaglig samarbejdskultur, som Nørrebjergskolens mest handicappede elever profiterer meget af.

I MH klassernes særlige miljø har vi mulighederne for at give det enkelte barn det bedste tilbud om et godt læringsmiljø og et trygt værested - fordi:

- Alle aktiviteter – undervisning, træning, leg, fritid - er specifikt tilpasset et multihandicappet barns behov, tempo, forudsætninger.
- Personalet oparbejder en særlig ekspertise, idet det alene har eleven med multiple handicaps at koncentrere sig om. Dette gælder såvel lærerne som pædagoger og medhjælpere, - alle er målrettede om netop denne elevgruppe. Også terapeuter, kommunikationslærere, og andre faglige specialister, som er tilknyttet klasserne bliver specialiserede i forhold til udfordringerne i MH klasserne.
- Indretningen af klassen tilpasses børnegruppens særlige behov.
- Skemaet, strukturen, tid og tempo i klassen bliver ligeledes optimalt tilpasset efter netop denne elevgruppes behov.

På tværs af klassernes rammer

Eleverne i MH klasserne indgår i samværs-situationer med skolens øvrige børn, hvor dette er ønskeligt og praktisk muligt - eksempelvis:

- Besøge andre klasser og grupper.
- Deltage i fælles fælleuger.
- Modtage besøg fra andre klasser og grupper i MH-klyngen.
- Holde frikvarter og pauser sammen med de andre børn på skolen.
- Deltage i skolens fester og andre fælles arrangementer.

- Handle i den ugentlige skolebod.

Undervisningen/aktiviteter i klassen sker dels via nogle fælles samlinger, dels via nogle individuelle aktiviteter, hvor det er den enkelte der er i fokus.

De personalemæssige rammer omkring eleverne.

Det er et overordnet mål, at personalet tilegner sig viden om- og specialiserer sig vedr. arbejdet med MH elever. Derfor tilbydes så vidt muligt efteruddannelse eller kursusvirksomhed inden for områder som basal motorik og sansestimulation, alternativ kommunikation og totalkommunikation, synshandicap, andre specifikke handicaps, neuropsykologi / pædagogik, epilepsi mm.

Foruden de faglige forudsætninger er det vigtigt, at personalet inspireres til arbejdet med MH eleverne.

Personalet deltager i en netværksgruppe sammen med MH lærere og pædagoger på de øvrige fynske børnespecialskoler. Netværksgruppen holder fælles møder med erfaringsudveksling, relevante temaer med interne eller i mindre grad eksterne oplægsholdere. Netværksgruppen afholder også ind i mellem fælles kurser, foredrag, studiekredse og besøg til udvikling af dette specielle område.

Udvikling af et professionelt tværfagligt samarbejde er et vigtigt indsatsområde for personalet for at finde de bedst mulige tilbud og løsninger omkring det enkelte barn.

Struktur og indretning

På skolen er der i øjeblikket to klasser for elever med multiple funktionsnedsættelser. Til begge klasser er der tilknyttet SFO-grupper, som ligeledes er beliggende i samme bygning (klynge).

Indretningen af denne klynge skiller sig ud fra skolens øvrige bygninger derved, at de fysiske rammer er indrettet med henblik på elever med særlige fysiske vanskeligheder. Her er god plads og alle relevante hjælpemidler. Overalt i klyngen er der et runddækkende liftskinnesystem, der er tre handicaptoiletter med skiftebrikse og tre forskellige sanserum.

Sanserummene er opbygget efter det hollandske sanseprincip Snoezeln og Dösen og kaldes derfor i daglig tale snoezelrum. Her er lyd, lys, spejle,

kugler, vandseng m.m., hvor eleverne kan opnå sansemæssige stimuli afhængigt af den enkeltes behov.

Fagenes fælles grundlag

Hverdagens aktiviteter tager udgangspunkt i det, vi kalder "fagenes fælles grundlag", både som selvstændige "fag" og som en naturlig del af dagligdagen:

At kommunikere er overordnet. Træning i basal kommunikation.

- Sansetræning.
- Grundlæggende motorisk udvikling.
- Den kognitive udvikling.
- Social/psykisk udvikling.

Nedenfor gennemgås kort, hvad de enkelte områder dækker:

Basal kommunikation

Der bygges på den basale kommunikation, som er grundlaget for at kunne benytte sig af totalkommunikation, der er den kommunikation, hvor alle til rådighed værende kommunikationsformer, metoder og hjælpemidler tages i brug for at sikre forståelsen mellem parterne. At kommunikere med barnet og at fremme dennes evne til kommunikation er derfor noget helt overordnet i alle aktiviteter, der foregår i klasse og SFO med og omkring barnet.

Vi benytter os af flere forskellige støttesystemer bl.a. PCS-system¹ (Board-maker symboler) og konkrete. For eksempel i form af et dagskema, som skal hjælpe barnet med at overskue og kommunikere omkring dagligdagens aktiviteter. Der gøres nemlig igennem hele dagen med de mange aktiviteter meget ud af at kommunikere med barnet om det, der sker lige nu, og det der skal ske efterfølgende.

Derudover er træning med kommunikation også en vigtig aktivitet, som foregår med det enkelte barn, netop tilpasset den elevs forudsætninger og muligheder for kommunikation.

---

¹ Picture Communication System

Denne træning kan indeholde:

- Lyd og lytte træning.
- At bruge tale, lyde, mimik.
- Øjenkontakt-træning.
- Træning i turtagning.
- Øjenudpegning af noget konkret eller af ja/nej symboler.
- At træffe valg f.eks. mellem to muligheder.
- Brug af tekniske hjælpemidler, f.eks. 0-1 kontakt (Big-Mac).

Sansetræning

Sansetræning er et basalt område, som vi anser som én af forudsætningerne for elevens videre udvikling. Sansintegrationstræning giver mulighed for styrkelse af perceptionen. Når sanserne stimuleres, sendes impulser til bearbejdning i hjernen. De danner dermed baggrund for perception. Sansetræning er en naturlig del af det samlede hverdagstilbud i MH-klyngen.

Såvel de ydre som de indre sanser stimuleres og trænes.

De ydre sanser fortæller os om omverdenen: syns-, høre-, smags-, lugte-, og følesansen.

De indre sanser fortæller om os selv: vestibulær-, kinæstetisk-, stillings- og rum-retningsssansen.

Børnene i MH får mange forskelligartede tilbud om sansetræning – igen tilpasset netop den enkelte elev.

I sanserummet og i klyngens lokaler er der følgende tilbud:

- Kropsmassage.
- Kuglebad giver tryk på kroppen og lydlig effekt ved aktivitet. Terapibold giver udstrækning af kroppen og træner de indre

sanser.

- Foot-spa stimulerer hænder og fødder.
- Vandseng samt diverse gynger og hængekøje træner de indre sanser.
- Diverse materialer til stimulering af føle-, lugte- og smagssanserne.
- "Det lille rum" er placeret på resonansplade med diverse sansestimulerende materialer.
- Gåture på markerede ruter, markering af retnings skift ved kørsel med kørestole, faste pladser i lokalerne m.m. er en del af træningen af de indre sanser.
- Spisetræning.

- Telt med lys i.
- Fejlbladscykel.

Snoezelrummene

Det hollandske Snoezel er sammensat af de to ord; snuse og døse.

Specielt elever med multiple handicaps har stort behov for at få stimuleret deres sanser, da de er ikke selv i stand til at opsøge sansepåvirkninger.

Snoezel giver muligheder for at tilbyde sanseoplevelser i et miljø, der lukker andre forstyrrende faktorer ude, og snoezel giver muligheder for at kontrollere sansepåvirkningerne. Svagt fungerende elevers opmærksomhed øges gennem disse isolerede sansemæssige påvirkninger.

Snoezel kan desuden have en beroligende effekt på hyperaktive elever, der har vanskeligt ved at sortere sanseindtryk.

Desuden giver sansemiljøerne mulighed for social kontakt imellem eleverne indbyrdes, hvilket kun sjældent er muligt for vore elever med multiple handicaps, da de er afhængige af deres hjælpemidler i de fleste situationer.

De tre individuelle snoezelrum i MH klyngen stimulerer forskellige sanser.

I et af rummene – ”Det Hvide Rum” er placeret et boblerør med forskellige farvespil i vandboblerne. Her kan eleverne sidde og ”næsten” røre vandet, høre og mærke det boble og se de skiftende farvespil i boblerøret.

I samme rum er opstillet en stor vandseng, med 37° varmt vand. Her kan eleverne ligge afslappede evt. lytte til musik og betragte lyspletter og spots på væggen, som frembringes af en Solar effektprojektor med farvehjul i loftet. Der er anbragt en bashøjtaler i bunden af vandsengen, så eleverne kan mærke musikkens puls.

”Det Hvide Rum” stimulerer mange sanseområder: det auditive, visuelle og taktile sanseområde.

Det ”Gule Rum” er ligeledes indrettet med en tyk madras med højtaler i bunden og et plexiglas rør, hvor eleverne kan se, høre og føle vandboblernes rislen.

Forskellen er her, at den handicappede selv kan aktivere farverne på vandsøjlen ved et tryk på en 0/1

knap. Også her er der ophængt en Solar effektprojektor i loftet med farvehjul og motor, der kan frembringe "iskrystalmønstre" i forhold til den valgte musik fra musikanlægget. Eleverne kan evt. sige lyde i en mikrofon, som forstærkes og høres i højtaleren i madrassen og på væggen. De kan "opdage" eller lege med deres egen lyde.

"Det Gule Rum" stimulerer primært auditivt og visuelt.

I "det Røde rum" er det primært taktile og kinæstetiske sanser, der stimuleres. Her er opstillet et cirkulært kuglebad, hvor eleverne kan synke ned i plastickuglerne og mærke deres tryk på hele kroppen.

Også her er ophængt en spejlkugle med motor og Pinspot med farvehjul og motor, som giver eleverne mulighed for at ligge og betragte lyseffekter i loftet og på væggen.

Snoezelrummene bruges af alle børn med behov herfor, især af eleverne i MH-klyngen, men der kommer også elever fra de andre klasser.

Grundlæggende motorisk udvikling

Den motoriske udvikling er et basalt område, som er af stor betydning for videre udvikling og desuden af betydning for barnets vedvarende oplevelse af fysisk velvære. De fleste af børnene i MH-klyngen er kørestolsbrugere, og det gælder for alle elever, at de har brug for individuelt tilrettelagt motorisk vedligeholdelse og træning, så udviklingen kan fortsætte. Ud over den daglige træning gives der for de fleste elever et fysio- og ergoterapeutisk tilbud (omtales senere).

Svømning

Svømning er også et tilbud om motorisk og sansemæssig træning.

Vores udgangspunkt er, at alle MH-børn kan have glæde og gavn af vandaktiviteter i varmtvandsbassin. Der arbejdes med vandtilvænning og dernæst med individuelle mål, hvor en så høj grad af selvaktivitet og bevægelse tilskyndes / tilstræbes.

Det foregår i én til én situationer, og er derfor en meget givende evt. krævende oplevelse for børnene. Der indgår arbejde med kropskendskab og oplevelse både i bade- og svømmesituationen.

KKK

KKK står for Kropsbevidsthed, Kontakt og Kommunikation.

Programmet giver barnet mulighed for at gøre sig erfaringer med sin krop.

Den enkle musik, der styrer programmerne kombineret med hjælperens sproglige og kropslige instruktion, giver eleven mulighed for at indstille sig på det, der skal ske samtidig med, at den skaber struktur for bevægelsen. Dette er med til at opbygge elevens sikkerhed og tryghed i forhold til øvelsen, hvorved bevægelserne kan blive frie og uhæmmede.

Den kognitive udvikling

Elevens kognition udvikles, når oplevede ting bliver modtaget i hjernen og udmøntes i en erfaring, der kan bruges til at erkende nye ting.

Kognitionstræning iværksættes så vidt muligt med det enkelte barn. Målet er at fremme elevens muligheder for at udvikle forståelse af sig selv og omgivelserne, samt at udvikle handlemuligheder i sine nære omgivelser. Dette er også baseret på hver enkelt barns forudsætninger.

Undervisningen kan bl.a. være:

- Opmærksomhedstræning. (at opnå fælles fokus, at fastholde fokus mm)
- Hukommelsestræning.
- Træning i at foretage valg.
- Træning i oplevelse af sig selv i rummet.
- Mangeartede sansemæssige oplevelser af omgivelserne, f.eks. via ture rundt i de nære omgivelser eller til andre spændende steder med mulighed for sanseoplevelser.
- Sprogtræning – oplevelsernes sammenkædning med sprog (ord – forståelse – mm)

Den sociale, følelsesmæssige udvikling

Der arbejdes med barnets sociale og psykiske udvikling i mange sammenhænge.

Vi anser det for vigtigt, at barnet har et positivt selvbillede og tillid til sin omverden. Tillid og tryghed danner basis for en positiv udvikling.

Det arbejder vi på at opnå ved helt grundlæggende at tage hensyn til barnets behov, interesser, temperament og potentialer ud fra observationer, tolkning m.m., når der opstilles mål for undervisningen og aktiviteterne. For at målene kan nås, er det nødvendigt, at barnet er trygt i forhold til det der sker.

Ved hjælp af totalkommunikation og tolkning udbygges barnets muligheder for at gøre sig forståelig og blive forstået af omgivelserne. Derved får barnet mulighed for selv at vælge og yde indflydelse på det, der skal ske.

Ved aktiviteter f.eks. i gymnastiksalen har børnene faste pladser i hver ende af salen. De triller en lydgivende bold tværs gennem rummet. Navnene nævnes i denne aktivitet for at forberede det barn, som skal modtage bolden.

Andre aktiviteter byder på tættere kontakt, når alle børnene ligger på måtter på gulvet, mens vi leger med faldskærm eller giver massage.

I de fælles aktiviteter gøres eleverne opmærksomme på hinanden. Børnene har faste pladser - i grupperummene, til morgensamling, til spisning og i rundkredsen, som bruges til den daglige fælles afslutning og sang og musik. I nogle af vore sange indgår børnenes navne, hvor de bliver benævnt efter tur i bestemt rækkefølge, eller vi synger om ting, der "kører" cirklen rundt.

Fælles samarbejdspartnere

Børn og voksne i MH-klyngen har et antal samarbejdspartnere, hvoraf nogle kommer i klasserne til særlige aktiviteter, andre har faste ugentlige timer i klasserne.

- Kommunikationslærer
- Fysioterapeut
- Ergoterapeut
- Psykolog
- Pædagogisk massør

Alle disse fagpersoner yder tilbud til skolens elever og har egne faglokaler. Nedenfor beskrives de forskellige arbejdsområder, set ift. indsatsen med MH-børn og deres voksne omkring dem.

Alternativ og støttet kommunikation

Undervisningen i alternativ og støttet kommunikation er en undervisning, der skal sikre alle vore kommunikationssvage børn bedre muligheder for at kommunikere, både når de står direkte overfor andre mennesker, når de skal læse og afkode noget andre har skrevet (indbefatter også billedsymboler), og også når de selv skal skrive eller give meddelelser. Det er vigtigt for os til enhver tid, at finde det mest optimale kommunikationsredskab, svarende til det enkelte barns udviklingstrin.

Der anvendes i forbindelse med arbejdet internationale kendte symbolsprog, idet man både kan bruge symbolsprog som et redskab til direkte kommunikation samt som en genvej til læsning og skrivning. Derudover anvendes teknologi i vid udstrækning, det kan være i form af computertræning, talemaskiner, taleklodser, diverse former for tastaturerstatning, afpasset efter den enkeltes handicap. Samtidig gøres brug af diverse udpegningsudstyr, det kan være pegebøger, pegeplader, PECS2- bøger, øjenudpegningsrammer m.m.

Den gruppe elever, der undervises i alternativ kommunikation, kan inddeles i flg. grupper.:

1. Elever med multiple handicaps uden mulighed for at bruge talesprog, mimik eller gestus. dvs. elever med gennemgribende kommunikative mangler
2. Elever, der udviklingsmæssigt ikke er nået så langt, at de har et talesprog.
3. Elever med et stort indre sprog (impressivt sprog), men helt eller delvist uden ekspressivt sprog.
4. Elever med talesprog, men som har svært ved at forstå, hvad andre siger, og som heller ikke selv anvender talesproget forståeligt eller hensigtsmæssigt
5. Tosprogede elever med mangelfuldt talesprog, måske både på modersmål og på eget sprog. Her kan symbolsprog ofte lette forståelse af begreber.

---

² Picture Exchange Communication System

6. Børn med adfærdsproblemer, hvor visuelle strategier ofte vil kunne afhjælpe en række problemer.
7. Børn med eksekutive vanskeligheder (børn der har svært ved at udarbejde arbejdsstrategier).

Over for de mest handicappede elever sættes ind med en undervisning, der søger at gøre dem aktive, opmærksomme og som kan give dem jeg-kan oplevelser! En undervisning der skal medvirke til at danne basis for en senere kommunikations-undervisning.

Når basis er i orden, trænes med forskellige former for alternativ kommunikation. Der undervises ud fra den enkelte elevs udviklingstrin. Dvs. nogle elever skal have konkrete til at kommunikere med, andre skal have PCS-symboler og igen andre Rebus-symboler.

Parallelt med dette, arbejdes der med visuelle strategier, som et gennemgribende tiltag i hele undervisningen. Denne form for strukturering giver eleverne ro, overskud, koncentration og modtagelighed i forhold til indlæringen.

Den alternative kommunikation skal bruges til at meddele ting til andre, til bedre at forstå sin hverdag og til at regulere adfærden via en større forståelse af de ting, der foregår i hverdagen. Målet er, at enhver elev kommer til at kunne kommunikere på det højst mulige niveau!

Fysio- og ergoterapi

Terapeuternes opgave er at udøve undervisningsrelateret terapi, hvilket betyder, at den rådgivning, vejledning og træning der gives, er rettet mod at forbedre barnets evne til at indgå i- og få udbytte af undervisningen.

Den terapeutiske indsats – med de forhåndenværende ressourcer - prioriteres på baggrund af børnenes behov.

Indsatsen udmønter sig i mange forskellige former for terapi bl.a.:

- Individuel træning f.eks.:
  - Motorisk træning
  - Finmotorisk træning
  - Sansestimulation
  - ADL-træning (f.eks. spisetræning, af - og påklædning, personlig hygiejne)
  - Lege-aktiviteter
  - Kommunikationstræning
- Træning på hold.

- Afprøvning, tilpasning af hjælpemidler.
- Råd og vejledning til personalet f.eks.:
  - Forflytning
  - Lejring
  - Hjælpemidler
  - Og indenfor ovenstående individuelle træningsområder

Terapeuterne samarbejder med personalet i forbindelse med rådgivning, ideer eller tilføjelser til den daglige undervisning af den enkelte elev. Mange af eleverne i MH klassen har stort behov for fysio- eller ergoterapeutisk træning. Derfor tager terapeuterne udgangspunkt i elevens forudsætninger og stiller forslag, hvor denne terapeutiske træning kan indgå i det daglige undervisningstilbud til eleven.

Sansorik

Sansorik på Nørrebroergskolen er et undervisningstilbud til de elever, der har brug for ekstra motorisk udfordring, samt sansestimulerende træning.

I Sansorik stimuleres elevernes sanser, de motoriske færdigheder trænes, øves og udvikles, og eleverne oplever det sociale samspil med andre elever på nogenlunde samme funktionsniveau som dem selv.

Formålet med Sansorik er:

- At skabe et socialt samspil mellem eleverne.
- At muliggøre forskellige sanseindtryk
- At øge glæden ved at bevæge sig
- At øve grovmotoriske færdigheder
- At skabe et miljø, der muliggør bevægelsesudfordringer
- At skabe rammer for strukturerede undervisningsforløb

Lærere og pædagoger fungerer på skift som tovholdere for sansoriktilbuddets indholdsmæssige del, og de sørger desuden for, at det fastlagte program overholdes. Der er tilknyttet en til to terapeuter til sansorikholdene.

Terapeuterne sammensætter sansorikholdene, så eleverne har samme funktionsniveau og passer sammen aldersmæssigt og socialt. Desuden kan lærere og pædagoger bruge terapeuterne som inspiratorer og sparingspartnere ved sammensætningen af det faglige indhold i sansoriktilbudet.

Pædagogisk massage

Der er tilknyttet pædagogiske massører på Nørrebroergskolen. Børnene i MH-klyngen har i lighed med de øvrige elever på skolen mulighed for at få tilbudt pædagogisk massage.

Den pædagogiske massage understøtter både barnets psykiske og fysiske udvikling.

Massagen giver eleverne fysisk velvære gennem den taktile stimulering og afspænding.

Men også på det psykiske plan har pædagogisk massage en gavnlige effekt. Her er det roen, trygheden, nærværet, samspillet, afspændthed, - ja, hele oplevelsen af at egen krop kommer i fokus, der er væsentlig

Der arbejdes bl.a. med:

- Fodbad.
- Fodmassage.
- Hele eller delvise kropsmassager.
- Massage hvor kroppen "bliver vækket" i forskellige tempi.
- Afslapningsmassage.
- Duftterapi m.v.

De pædagogiske massører arbejder tæt sammen med fysio- og ergoterapeuter samt lærere og pædagoger. Børnene får et forløb med pædagogisk massage, og efter en endt periode, nedfældes erfaringerne med barnet til kontaktpædagog og – lærer, herunder dialog om, hvilke stimuleringer barnet har gavn af.

Psykologens arbejde.

Psykologens arbejde består i rådgivning til det tværfaglige personale omkring det enkelte barn. Da gennemførelse af en standardiseret psykologisk undersøgelse indenfor denne målgruppe sjældent er muligt, vil en vurdering af barnet ske ud fra psykologens eller personalets egne observationer, pædagogiske vurderinger eller videooptagelse.

Nørrebroergskolen maj 2005

